

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 30. novembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 140.

SLOVENC!

Po tisočletnem robstvu je tudi nam, ki vršimo važno dolžnost prednje straže Slovanstva na jugozapadu, zasijala davno zaželjena zarja zlate svobode. Iz svetovne vihre je rojena; s potoki krvi in solz je pridobljena; skozi stoletja je tekla zanj kruta borba, zato ne smejo zapasti pozabi junaški podvigi tistih, ki so vodili ljudstvo na potu k svobodi, ki so trpeli in umirali za ta vzvišeni cilj!

Hvaležnosti, ki jo dolgujemo velikim bojovníkom, je treba dati vidnega izraza, ki bo poznim rodovom svedočil, da je sodobnikom — pričam velikih del — bila prva skrb ovekovečiti spomin Onega, ki je z nadčloveškimi napori domala končal dolgovečno borbo ter osvobodil in ujedinil naš troimeni narod.

Udruženje rezervnih oficirjev, sobojovníkov Velikega Vladarja, ki so z gorečo ljubeznijo in z nepopisnim ponosom sledili Prvemu Vodniku naroda, nemahljivo verujoč v vstajenje Pravice in v zmago človečnosti, je sklenilo prevzeti nase častno dolžnost, da tolmači ponos in hvaležnost vsega slovenskega ljudstva ter postavi v Ljubljani kot središču in žarišču Slovencev veličasten spomenik Osvobojenja, posvečen

KRALJU PETRU I. VELIKEMU OSVOBODITELJU.

Tej idealni zamisli smo se pridružili podpisani s sklepom, da naj se spomenik odkrije ob priliki prihodnjega kongresa vseh rezervnih oficirjev naše narodne vojske, ki se bo vršil v Ljubljani na Vidovdan in bo tako spojil počastitev Velikega Pokojnika z nalogo, da se na Vidovdan s sveto prisego spomnimo Velikega Osvobojenja.

Naš nesmrtni Kralj Osvoboditelj je veren predstavnik mož, ki so pred njim vodili narod, ga vodili v borbe in umirali zanj. V njem so v najvišji meri združene vse vrline in kreposti naše rase, zato s počaščenjem Njegovega dela počastimo vse njegove predhodnike na potu do svobode in ujedinjenja.

Naš prvi Kralj, edini med vladarji, ni delil s svojim ljudstvom samo radostnih dni, temveč je z njim rano ob rami, korak za korakom nosil težki križ opoteče vojne sreče preko ledenih planin albanske Golgote.

Naš prvi Kralj nam je svetel vzor, da borec za pravično stvar ne sme kloniti; On je vstrajal trdno verujoč, da tisti, ki služi pravici, nikdar ne podleže.

Naš prvi Kralj je vse svoje življenje nesebično posvetil blaginji naroda in ga užalostil samo tedaj, ko ga je zapustil, sledeč Večnemu, da prejme nagrado za svoje plemenito in plodonosno delo.

Slovenci! Zastavimo vse sile, da vstane v srečo Slovenije, v beli Ljubljani, veličasten spomenik Prvemu Kralju našega rodu, da izrazimo hvaležnost Njemu in njegovim predhodnikom na velikem delu osvobojenja!

Naša čast in narodni ponos zahtevata, da se oddolžimo Njemu, ki nas je povedel v svobodo.

Njegov lik naj nam kliče: Iz velike preteklosti v veliko prihodnost!

V Ljubljani, dne 1. decembra 1926.

ODBOR ZA POSTAVITEV SPOMENIKA KRALJU PETRU I. VELIKEMU OSVOBODITELJU V LJUBLJANI.

Ivan Sedlar, trgovec:

Ustanovitev špecerijskega odseka v okviru ljubljanskega Gremija trgovcev.

Gremij ljubljanskih trgovcev je pokrenil novo, izredno važno akcijo. Dne 25. t. m. se je vršil sestanek trgovcev s špecerijskim blagom. Na tem sestanku se je ustanovil poseben odsek teh trgovcev, v okviru gremija.

Naloga in namen sekcije je predvsem, da vodi evidenco slabih plačnikov in uvede v ta namen knjigo »Indeks insolventnih«. V to knjigo se bodo vpisovali vsi insolventni odjemalci, ki jih bodo prijavljali že oškodovani trgovci. Knjiga bo v gremijskih prostorih vsem trgovcem špecerijske stroke stalno na vpogled in bo nudila potrebne informacije, da se bo trgovec vsaj delno, če ne že popolnoma, znal orientirati predno bo dal novi stranki kredit. Ako bo prosila stranka trgovca, da ji prodaja blago na kredit, bo trgovec prej pogledal v »črno knjigo« in če se bo blestelo ime tega reflektanta v knjigi, bo trgovcu jasno, da bo dojično stranko s primerno motivacijo odbil.

Izgube, ki jih zlasti trgovcem s špecerijskim blagom povzročajo plačila nezmožni odjemalci, naravnost ogrožajo naš obstoj.

Naj navedem v ilustracijo samo par vsega obsojanja vrednih slučajev: Neki bivši avstrijski častnik je napravil dolg v 36 špecerijskih trgovinah in pobegnil neznan kam; neki privatni uradnik pa je napravil po raznih trgovinah za preko 20.000 Din dolga in pobegnil v Avstrijo. Takih in podobnih slučajev je na stotine in tisoče. V tem imamo vsi bridke izkušnje in ugo-

toviti moramo, da večina teh plačila nezmožnih zaide v mizerijo po lastni krivdi, vsled pijančevanja, razkošnega življenja, delamrznosti itd. Zato mora biti rezerviranosti in brezobzirnosti konec in je bil skrajni čas, da se je v tem pogledu nekaj započelo.

Dalje ima odsek nalogo ublažiti do skrajnosti ostro konkurenco in sicer na ta način, da bo terminalno določeval cene glavnim špecerijskim predmetom, oziroma minimalne dobičke, v okviru tozadevnih obstoječih zakonov.

Zasledoval bo tudi poslovanje raznih konzumov in zadrug in jim skušal preprečiti z zakonom zabranjeno trgovanje.

Določeval bo čas odpiranja in zapiranja trgovin.

Varoval interese članov napram davčnim in drugim oblastem itd.

Iz navedenih točk je razvidno in jasno, da so se strnili trgovci s špecerijskim blagom v poseben odsek iz živih in vitalnih interesov. V nekaterih drugih mestih se je na tem polju začelo že pred delj časom in povsod imajo take organizacije zaznamovati uspehe.

Prepričani smo, da tudi mi ne ostanemo brez njih in želeli bi bilo, da nas ostali gremiji, zlasti v mestih, posnemajo, kajti, čim številnejši in enotnejši bomo v boju za naše interese in pravice, tem večje bomo želi uspehe.

Prvi korak je storjen in sedaj je naša naloga, da korakamo od besed k dejanjem!

Razprave tarifnega odbora.

Pretekli teden so se vršile v Beogradu seje tarifnega odbora, na katerih se je razpravljalo v glavnem o posledicah izprememb, ki jih je prinesla tarifna reforma od 1. oktobra. Ob mnogobrojni udeležbi zastopnikov srbijanskih, vojvodinjskih in hrvaških mlinskih organizacij se je na prvih treh sejah razpravljalo o zahtevah mlinske industrije, ki je prišla vsled uvedbe izredno nizke tarife za pasivne kraje v zelo težak konkurenčni položaj. Prvotno so zastopniki navedenih organizacij zahtevali, da naj se ukine sedanja izjemna tarifa št. 34 za dovoz žita v mline, češ, da ona ne odgovarja interesom in potrebam industrije ter naj se namesto nje uvede reekspedicija.

Tajnik J. Mohorič je z obširno argumentacijo branil potrebo nadaljnega obstoja mlinske tarife, na katero stališče so se postavili tudi zastopniki ministrstva in generalne direkcije. Nato so mlinske organizacije predlagale, da naj se dovoli znižana tarifa za izvoz moke, kakor tudi za prevoz otrobov, klajne moke in odpadkov v notranjem in v izvoznem prometu.

Obširno se je razpravljalo o zahtevi izjednačenja pristaniščnih tarif naše severne in južne jadranske luke ter o zahtevi bosanske lesne industrije, da se za bazo južne pristaniščne tarife vzame luka Metković in ne Dubrovnik, ker se s tem povečava tarifa za 115 km. Zastopniki Saveza bosanske lesne industrije so zahtevali znižanje tarife za razdalje pod 380 kilometrov in izpremembo izjemne tarife za izvoz drv preko Užic in Beograda v Vojvodino.

Tretji del razprav je tvorilo vprašanje znižanja tarife za Solun in vprašanje prevzema odgovornosti za pošiljatve na dekovilskih železnicah v Južni Srbiji. Delegati ministrstva so izjavili, da je že podpisana naredba, po kateri se bo s 15. decembrom proti premiji 5 Din za poskusno dobo zopet upeljalo jamstvo železniške uprave za pošiljatve.

Istočasno se ukine veljavnost izjemne tarife št. 39 za pošiljatve pše-

nice in rži v pasivne kraje. Zato so zastopniki pasivnih krajev stavili zahtevo, da se uvede obenem znižana tarifa za dovoz prehrane v lokalnem prometu v pasivne kraje v Dalmaciji.

Na sejah izvršnega odbora je zbornični tajnik Ivan Mohorič pokrenil vprašanje reorganizacije železniške službe. Pomočnik generalnega direktorja ing. L. Franič je izjavil, da je tozadevni načrt že v vseh podrobnostih izgotovljen in da predvideva popolno centralizacijo celokupne komercialne službe, torej tudi vprašanje vozarin in reklamacijskih agend. Zastopniki zbornice so naprosili predsednika, da izdejstvuje, da bodo delegati zbornice pred izvedbo nameravane reorganizacije zaslišani, ker se s sedanjimi načrti absolutno ne morejo strinjati, ker so kvarni našemu gospodarstvu.

Na drugo vprašanje glede potnih tarif tajnika Ivana Mohoriča je predsednik ing. Franič izjavil, da obstojata dva načrta za reformo potniških tarif, ki predvidevata upeljavo abonentskih vozniških listkov, ne predvidevata pa znižane tarife za vzorčne kovčke trgovskih potnikov, kakor se je predlagalo.

Končno je tajnik g. Ivan Mohorič interpelliral generalnega direktorja zaradi trajnega pomanjkanja železniških vagonov v celi državi. Povdarjal je, da je treba poskrbeti za trajno od pomoč, ker vlada na celem kontinentu pomanjkanje, ki bo trajalo vsaj še pol leta. Opisal je škode, ki zadenejo našo lesno in premogovno industrijo vsled tega. Gen. direktor je obljubil, da bo odredil, da se morajo odprti vagoni prvenstveno popravljati in da se pospeši cirkulacija natovorjenih voz. V razpravi se je konstatiralo, da stojijo ponekod naloženi vagoni po 15 dni, ker se radi defektnosti tovornih lokomotiv ne morejo spraviti naprej. Gen. direktor je izjavil, da bo država zadržala odpovedanih 3000 inozemskih vagonov, dokler potraja intenzivna izvozna sezona, čeravno moramo sedaj za nje po poteku pogodbe plačati dvojno najemnino.

Obrtna banka kraljevine S. H. S.

Jutri 1. decembra se začne vpis delnic Obrtne banke kraljevine S. H. S. Vpisovalo se bo za Slovenijo pri ljubljanski kreditni banki, Gospodarski zadrugi banki in njenih podružnicah in pri Obrtni banki v Ljubljani.

Osnovna glavnica banke znaša 75 milijonov dinarjev, ki je porazdeljena na 375.000 delnic po 200 Din nominalne vsaka. Od teh podpiše 40% država, 51% obrtniki in 9% prijatelji obrtništva. Za sedaj je vpisati samo polovico osnovne glavnice.

Država se je za svoj delež odpovedala udeležbi na dobičku in je banka po zakonu oproščena plačevanja vseh državnih davkov kakor tudi doklad in taks.

Po zakonu morajo imeti v upravnem odboru samostojni obrtniki absolutno večino, samo v nadzornem odboru ima država tri, a obrtniki dva zastopnika.

Minister trgovine in industrije bo vsako leto na predlog upravnega odbora banke po položaju na denarnem trgu določil, za koliko sme biti obrestna mera Obrtne banke kraljevine S. H. S. večja od obrestne mere Narodne banke kraljevine S. H. S.

Pri vpisu delnice je plačati 5 Din od vsake delnice za kritje ustanovnih stroškov ter 20% nominalne vrednosti vsake delnice. Ostali znesek je vplačati v enakih mesečnih obrokih do konca marca 1929. Tri delnice dajo da glavni skupščini 1 glas, a nikdo ne more imeti več kot 25 glasov.

Vpisovanje se konča 15. januarja 1927.

Opozarjamo vse obrtnike, da ne zamudijo prilike in da vpiše, kdor le more, že takoj prve dni vsaj tri delnice. Z nakupom delnic Obrtne banke kraljevine S. H. S. je denar najsigurnejši in najkoristnejši naložen. Delnica nosi obresti, predstavlja obenem vrednost, kojo vsedkar lahko vnovči. Za obrtnika je izredno važno, da si pridobi pri tem izključno obrtniškim denarnem zavodu glasovalno pravico, zato naj vpiše vsaj tri delnice.

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

Anketa glede ustanovitve Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru.

V soboto ob pol 4. uri popoldne se je vršila v Mariboru pri velikem županu anketa glede ustanovitve samostojnega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev za mariborsko oblast v Mariboru. Anketo je sklical veliki župan g. dr. Pirkmajer na inicijativo Splošne zveze obrtnih zadrug. Zastopniki so bili vsi interesenti tako: Središnji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu po gen. ravnatelju g. M. Glaserju, Okrožni urad v Ljubljani po predsedniku g. dr. Golia in ravnatelju g. dr. J. Bohinjcu, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo po tajniku g. dr. Plessu, Delavska zbornica v Ljubljani po predsedniku g. Čobalu, Zveza industrijev po tajniku g. ing. Šukljeju in dr. Pipužu, Zveza obrtnih zadrug po g. Burešu, Zdravcu i. d., Zveza obrtnih društev po g. Bizjaku, strokovne delavske organizacije po g. Erženu i. dr.

Po pozdravu in otvoritvi ankete je gosp. veliki župan prosil odbornika Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru g. J. Zdravca iz Središča, ki je prevzel referat, da poda svoje poročilo, v katerem je obširno utemeljeval potrebo ustanovitve samostojnega Okrožnega urada v Mariboru. Na izvajanja g. Zdravca je odgovoril ravnatelj g. dr. Bohinjec, ki je z izčrpnimi številčnimi podatki dokazoval neutemeljenost zahteve po delitvi Okrožnega urada v Ljubljani.

Sledile so izjave drugih zastopnikov, od katerih so nekateri zagovarjali, drugi pa pobijali zahtevo po teritorialni delitvi Ljubljanskega Okrožnega urada. Anketa ni seveda vodila do nikakih zaključkov, ker je bila bolj informativnega značaja. O vprašanju bo sklepalo ravnateljstvo Središnjega urada v Zagrebu, katerega sklep je potem še predložiti ministru za socialno politiko v odobritev.

Dopustnost in obseg kvalitete graje, če sta kraj izpolnitve in kraj doposlavitve različna.

(Iz sodne prakse.)

Pogodba se je glasila, da mora dobaviti tožeča lesna industrija X. v P. določeno število vagonov lesne robe postopoma, po določeni ceni franko vagon P. toženi tvornici v N. V. Dobava je potekala v redu, istotako tudi plačilo. Zadnje vagon je pa toženka grajala, češ da blago v teh in teh točkah ne ustreza dogovoru, dala je te hibe sodno ugotoviti v N. V. in je dala blago tožnici na razpolago. V pravdi, ki je nastala, je tožnica trdila, da je graja, ne glede na to, da je neutemeljena, po zakonu sploh nedopustna, izvajajoč to trditev nastopno:

Ker je blago prodano franko vagon P., je P. kraj izpolnitve. Blago se je torej v P. prevzelo in se v N. V. ne more staviti več na razpolago. To izhaja že iz narave posla samega, ker ona v P. neprevzeto blago lahko porabi v svojem obratu, drugod neprevzeto blago pa sploh ne. Da pa je P. kraj izpolnitve, izhaja tudi iz sledečih dejanstev: a) pri začetku dobave je prišel na njeno naznanilo, da se bode pet vagonov naložilo, po toženki poslani nadzornik Fl., ki je blago v P. pregledal in prevzel; b) pri nadaljnjih dobavah so prišli prevzemati U., A. in Fl., ki pa niso šli dalje nego do C.; c) radi prevzemanja je tožnica vsakokrat brzojavila toženki odpošiljatev, dokler ni s pismom 25. aprila 1923 izjavila, da tega ni treba; d) je toženka v svojem pismu 16. avgusta 1923 trdila, da je v nekem vagonu nekaj blaga manjkalo, na kar ji je ona odgovorila s svojim dopisom 7. septembra 1923, da je vagon v redu in polno naložila, da je moral ostanek torej biti ukraden med potom, in je toženka nato z dopisom 12. septembra 1923 priznala ji polno število; e) se toženka v pismu 28. novembra 1923 sklicuje na določbe sklepa, v zmislu

katerih naznanja dohod svojega prevzemalca v P., kjer naj se blago prevzame, v dopisu 4. decembra 1923 pravi toženka, da se ne more vzeti, da je blago tudi kvalitativno v P. izročeno. Vsaka faktura je imela za-znamek: »Po vašem naročilu smo vam na vašo nevarnost poslali« in »Reklamacije se upoštevajo samo tedaj, če se takoj po prejemu prijavijo.« — Če bi se pa navzlic vsemu temu še ne smatralo kraja P. za dogovorjeni kraj izpolnitve, je pa upoštevati drugi odstavek čl. 342 trg. zak., ki je po njem P. kraj izpolnitve, ker ima tožnica tam svoj obrat.

Pravdo sodišče je izreklo, da je graja po zakonu dopustna. Tožnica ni bila upravičena zahtevati, da se prevzame blago v P., kajti ni utemeljeno njeno mnenje, da je po pogodbi P. kraj izpolnitve. Po pogodbi toženka ni imela prevzeti blaga pri podjetju tožeče stranke, ampak je tožnica bila dolžna, blago odposlati na drug kraj. Gre torej za distančno opravilo v smislu čl. 347 trg. zak. in je graja po zakonu dopustna. Vendar je sodišče v dejanskem oziru ugotovilo, da sodni ogled in izpovedbe prič v N. V. o nedostatni kakovosti blago v N. V. ne morejo biti odločilni, ker je bilo po sprejetih dokazih v P. blago na železnico oddano v P. v dobrem stanju, a zadenejo nevarnosti prevoza toženko.

Prizivno sodišče je izreklo, da prvi sodnik stvari ni pravnopomočno presodil, ker je izrekel, da zadeva nevarnost prevoza od P. do N. V. toženko. Ne velja sicer razlog, ki je z njim prvi sodnik utemeljil ta svoj izrek: da P. ni kraj izpolnitve. Ta trditev, da P. ni kraj izpolnitve, bi izrazila izjemo od pravila drugega odstavka čl. 324 trg. zak. in zanjo prvi sodnik v razpravnih podatkih ni imel nobene podlage. Saj toženka niti ni trdila, da je N. V. podisi izrečno (v pogodbi) ali pa vsaj molče (po namenu strank ali po prirodi posla) bil določen za kraj izpolnitve. Tožnici pa spričo določbe drugega odstavka čl. 324 trg. zak. niti ni treba še posebej trditi in dokazo-

vati, da je P. kraj izpolnitve, ker govori to že zakon. Omenjeni drugi odstavek čl. 324 trg. zak., da se mora pogodba izpolniti, če ni kaj drugega dogovorjeno izrečno ali molče, na tistem, na katerem ima obvezanec svoj trgovinski zavod. V našem primeru je to kraj P. — Toda zbog tega toženka nikakor ni še izgubila pravice graje, ker se je moralo poslati blago na drug kraj N. V., ker gre torej kljub temu, da je P. kraj izpolnitve, še vedno za distančno opravilo. Toda od kraja izpolnitve dalje pride preide po čl. 345 trg. zak. nevarnost okvare blaga ali izgube na nasprotno pogodbeno stran, in tako je zadela nevarnost prevoza od P. dalje do N. V. toženko. Za poškodbe blaga med tema dvema krajema torej toženka res nima pravice, grajati; pač pa ji gre ta graja, kolikor se nanaša na stanje blaga, kakršno je bilo izročeno na kraju izpolnitve P. železnici. V tem oziru pa je prvo sodišče pravilno ugotovilo na podstavi sprejetih dokazov, da je blago bilo železnici izročeno v dobrem in pogodbi ustreznem stanju, da torej graja ni bila utemeljena, iz česar sledi, da je toženkin prigovor brez dejanske in pravne podlage, zato pa tožnični tožbeni zahtevek utemeljen.

V reviziji trdi toženka, da je prizivno sodišče pravnopomočno rešilo vprašanje, kateri kraj je imeti za kraj izpolnitve. Po pogodbi toženka ni imela prevzeti blaga pri podjetju tožeče stranke, temveč ga ji je morala tožeča stranka odposlati v N. V., kjer šele ga je ona imela prevzeti. Smatrati je torej, da je s tem zadosti izražen namen pogodbenih strank, naj bo kraj izpolnitve v smislu prvega odstavka člena 324 trg. zak. N. V. in ne P.

Revizijsko sodišče zavrača trditev revizije, da bi bilo to vprašanje po prizivnem sodišču pravnopomočno rešeno in se sklicuje, da se izogne nepotrebnemu ponavljanju, na izčrpane, stvari zakonu ustrezajoče razloge pobijane prizivne sodbe, ki jih izvajanja revizije niso omajale.

R. St.

ZAKONITA STABILIZACIJA FRANKA.

S skupino Poincaré-Millerand sodelujoči senator Massabeau je izdelal zakonski načrt za stabilizacijo franka potom nasilnega tečaja. V zakonu je tudi omejitve predumov, ki jih daje državi Francoska banka, na 42 milijard frankov. Brž ko bo zlata zaloga banke to dovolila, se bo začelo z odplačevanjem 60% tega zneska na osnovi 100 frankov = 18 zlatih frankov. Če se bo zlata zaloga pozneje zvišala, se bodo odstotki zvišali, a kvečjemu še za 6%.

KOMUNIZEM V BESEDAN IN KOMUNIZEM V DEJANJH.

»Daily Telegraph« so javili iz Rige, da je Krasin zapustil 405 milijonov frankov, ki so naloženi v raznih evropskih bankah.

RUSIJA IN ANGLEŠKI KREDIT.

Novi predsednik sovjetske trgovske delegacije v Londonu je obravnaval v pogovoru s častnikarskimi zastopniki trgovske obojane med Rusijo in Anglijo. V bodočih štirih letih bodo izdali Rusi za pospeševanje industrije 13 milijard rubljev. Od te vsote bodo uporabili znaten del za nakupovanje strojev in opreme na Angleškem. Zato je v interesu angleške industrije, če bi se v Rusiji v večji meri udejstvoval tudi angleški kapital.

TAKSNA DOLŽNOST LAHKIH TOVORNIH AVTOMOBILOV.

V zadnjem času se hoče dolžnost za plačevanje letne takse na vozila po 3000 Din raztegniti tudi na lahke tovarne avtomobile. Gospodarske organizacije so proti izpremenjeni praksi zavzele na merodajnih mestih v Beogradu odločno odklonilno stališče, niso pa mogle doseči generalne taksne oprostite za vse lahke tovarne avtomobile. Za vzrok se navaja, da je nešteto raznih tipov avtomobilov, za katere se zahteva priznanje, da so tovrni avtomobili. Tako se je nekje zahtevalo, da se kot tovarni avtomobil oprosti takse avtomobil z dvema sedežema, ki ima zadaj obliko topega z odprtino, v kateri se nahaja sedež za silo. Tak avtomobil je pravi osebni avtomobil, čeprav služi odprtina z zaslonim sedežem tudi za prevoz tovorov. V primerih, v katerih zahteva davčni urad za tovarni avtomobil takso na vozila, ne preostaja lastnikom pri tem položaju drugega kakor da takso plačajo, potem pa takoj prosijo za povračilo plačane takse, prošnji pa priklopijo sliko avtomobila, za kojega zahtevajo taksno prostost.

Trgovina.

Letna bilanca ruske zunanje trgovine. Po zaključnih podatkih ruskega trgovskega komisariata je znašala vrednost ruske zunanje trgovine v gospodarskem letu 1925/26 čez evropsko in azijsko mejo skupaj 1424 milijonov rubljev; eksporta je bilo za 668 milijonov, importa pa 756 milijonov. Pasivni saldo znaša natančno 87.9 milijonov rubljev, od katerih pride na evropske meje 84.6 milijonov, ostalo pa na azijsko mejo, 3.3.

Obnovitev nemške trgovske mornarice. Nemška trgovska mornarica, ki je izkazovala pred vojno 5 milijonov ton nosilnosti, je v letu 1918 izgubila na tonazi 4% milijona. V povojni dobi je Nemčija svojo trgovsko mornarico po večini že obnovila. Njena tonaža znaša sedaj že 3,300.000 ton.

Avstrijske indekse številke. V mesecu novembru t. l. je potrebnih za prehranjevanje ene osebe 92.16 šilingov, dočim je v oktobru t. l. zadostovalo 91.79. Stroški preživljanja so se v novembru dvignili za 0.4%, v oktobru pa za 0.3%. Indeksna številka, katero preračunava državni statistični urad, znaša za november 104 napram 103 v oktobru. V celoti so stroški preživljanja v mesecu novembru t. l. še vedno nekoliko nižji nego ob začetku tekočega leta.

Trgovina z jajci. Na današnjem trgu se opaža v trgovini z jajci velika rezerviranost, katero povzroča na eni strani milo vreme, na drugi pa bližajoče se začetek produkcije. Cene se napram prejšnjemu tednu niso spremenile. Sveža jajca iz Galicije ali Rusije v vagonskih količinah se plačujejo po 18 do 19 grošev, iz Ogrske po 20 do 20½ groša. Konservirana iz Rumunije stanejo po 17 grošev, iz Jugoslavije, Bolgarije in Ogrske pa po kvaliteti od 17 do 18 grošev.

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek,
okusen i cenen.

Dobiva se v vsch
dobro asortiranib
kolonijalnih trgovinab.

GOSPODARSKA KONJUNKTURA V SOVJETSKI RUSIJI.

Letošnje neugodno vreme je zadelo ruski pridelek žita in krmil v dveh smereh, zakasnilo je žetev in zmanjšalo je kvantiteto, čeprav je še zmeraj večja kot lanska. Že do 15. septembra je znašala količina glavnih žitnih vrst 104,000,000 pudov, samo za 8 milijonov manj kot lani. Ta diferenca je brez pomena, če pomislimo, da se je pridelek v glavnih okrajih zakasnil za tri do štiri tedne. V prvi septembarski polovici je znašala količina žita 45 milijonov pudov, lani pa 40. Prevzemne cene so kazale v začetku septembra padajočo tendenco. Splošno označajo konjunkturo na poljedelskem trgu kot ugodno.

V industriji so rezultati povsem ugodni. V prvih 11 mesecih gospodarskega leta je napravila državna kovinska industrija za 41% več izdelkov kot v istih mesecih lanskega leta (v avgustu za 18.6% več kot v juliju in za 43% več kot v lanskem avgustu). Glede vrednosti je dosegel avgust aprilov rekord, 320 milijonov predvojnih rubljev. To dviganje produkcije se je javilo na trgu na ta način, da je v marsikakšni vrsti povpraševanje že krito. Znaki, da je trg zdrav, so se pokazali že prav konkretno v avgustu in septembru. Z dobro kreditno politiko in z drugimi odredbami se je doseglo boljše ravnovesje med blagom, nahajajočim se v obtoku, in med denarnim obtokom. Po podatkih zavoda za konjunkturo je

padel indeks cen v mali trgovini od dne 1. julija do 1. septembra od 2.66 na 2.63, dočim so šle cene v istem času lanskega leta gor.

Narščanje denarnega obtoka je bilo v primeri z lanskim letom 3.3%; lani pa za 7, 8 in 11%. Absolutno se je obtok dvignil za 40,800,000 in je znašal 1. septembra 1,274,700,000 rubljev. Kupna moč červonca neprestano narašča.

ENA GLAVNIH NALOG SVETOVNE GOSPODARSKE KONFERENCE.

Ako si ogledamo razvoj zadnjih dvanajst let s svetovno-gospodarskega stališča, vidimo, da se nam pokaže popolnoma normalna in bi se utegnilo domniti, ali je svetovna gospodarska konferenca, ki se pripravlja, sploh potrebna. Prebivalstvo zemlje se je v navedenih letih pomnožilo za 5%, dočim je produkcija narasla za 17%. Izza leta 1913 se je torej produkcija konsumnih potrebščin zvišala za približno 11.4%. Neizmerne izgube na materialu in energiji vojne dobe so bile torej v letu 1925 že popravljene. Statistične številke, v celoti vzete, pa niso v skladu z dejanskim položajem v detajlih. Ako so statistične številke pravilne, se svetovno gospodarsko vprašanje ne tiče produkcije, ampak samo razdelitve produktov. Svetovna gospodarska konferenca se bo morala torej v prvi vrsti baviti z vprašanji, ki zadevajo razdelitev produktov, ako bo hotela, da doseže svoj namen.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru radi praznika v sredo, dne 1. decembra t. l. odpade. Prihodnji uradni dan se vrši v četrtek, dne 9. decembra t. l. v prostorih Gremija trgovcev, Jurčičeva 7.

Industrija.

Poljski petrolej. Poljski petrolejski kartel se je razdružil, ker se mu nekaj manjših podjetij ni hotelo pridružiti. Na trgu petroleja so šle cene zelo nazaj, od 2.40 dol. za 100 kg na 2.05 do 2.10 pri standard-vrstah. Da preprečijo nadaljni padec, je pet vodilnih petrolejskih tvrdk naprosilo začasn sindikat in kupujejo razpoložljivo množino boryslavske znamke po ceni 1865 zlatov za cisterno à 10 ton.

Ogrska tékstilna industrija. Po poročilu statističnega urada se je ogrska tékstilna industrija v letu 1925 izredno ugodno razvijala. Od lani naprej je med ogrskimi industrijami prva in zaposluje okoli 34.000 delavcev; več kot kovinska industrija. Tudi glede vrednosti izdelanega blaga je daleč pred drugimi industrijami. Lani je napravila izdelkov za 215.6 milijonov zlatih kron, dočim je znašala produkcija kovinske industrije 171.8 milijonov zlatih kron, produkcija strojne industrije 137.7, sladkorne 78.6 in kemične industrije 102 milijona zlatih kron.

Mezdno gibanje v češkoslovaških premogovnikih. Te dni je zveza lastnikov rudokopov razpravljala o zahtevi rudarjev, da se jim mezda za dobo draginje poviša za 20%. V svojem odgovoru na to zahtevo ugotavlja zveza, da se položaj od časa, ko so mezdo zadnjikrat povišali, ni poslabšal, napram razmeram v letu 1925 pa celo poslabšal. Nasprotno pa je prodaja premoga kljub znižani ceni v letu 1923 od leta do leta nazadovala, vsled česar lastniki odklanjajo vsak povšek mezde. S tem odgovorom se bo pečala te dni konferenca delavskih organizacij, ki bo, kakor se pričakuje, za vse rudnike odpevedala kolektivno pogodbo.

Angleško in nemško premogarstvo. — Trije največji premogovniki cardiffskega okraja (Wales) se bodo strnili; novi trust bo obsegal kapital 11½ milijonov funtov. Ruhrsko premogarstvo presoja to združitevno gibanje angleškega premogarstva prav ugodno; to pa zato, ker se snuje med obema sporazum. Največje težkoče vidijo merodajni krogi v določitvi prodajnih trgov. Zdi se, kot bi nemški krogi začeli načrt za dogovore o sporazumu sedaj razširjati. Beremo, da so začeli angleški in nemški industriji razpravljati o premogovnem kartelu, ki bi obsegal vso Evropo. Ta načrt zanima seveda vse kroge. Na Francoskem je največji njegov zagovornik Loucheur, ki ga poznamo kot naprednejšega propagatorja za stvaritev Pan-Evropske, torej tudi vsega tega, kar tej veliki misli služi.

Carina.

Carinski ažijski srednjeevropskih držav. — Jugoslavija: 1 zlat dinar = 11 pap. dinarjev; Avstrija: 1 zlata krona = 1.44 šilinga; Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron; Rumunija: 1 zlati lej = 40, odnosno 30 pap. lej; Italija (od 15. do 21. novembra t. l.) 100 zlatih lir = 448 pap. lir; Bolgarska: 1 zlati lev = 15 pap. levov.

Avstrijska carina na žito. — Za čas od 16. do 30. novembra 1926 znaša avstrijska carina na pšenico 0.25 zlate krone (do sedaj 0.30). Ta carina se pobira tudi na rž, ječmen in oves in uporablja pri računanju carine na slad, moko in druge mlevske izdelke. V veljavi ostane tudi preko 30. novembra t. l., dokler se ne prekliče.

Indeks zaščitnih carin. — Neki Anglež je po uradnih podatkih izračunal izmero zaščitnih carin v posameznih evropskih državah. Izmero je na karti označil s širšimi in ozjimi črtami državnih mej. Razen tega je preračunal carinsko zaščito v poenih. Po tem preračunu ima najvišjo carinsko zaščito Rusija, ki izkazuje v računu 43 enot. Ostale države slede v nastopnem redu: Španija 23, Madžarska 27, naša država 25, Poljska 35, Bolgarska 19, Rumunija 18, Avstrija 16, Francija, Nemčija in Škandinavija 12 do 15, Belgija in Portugalska 8, Danska 7, Anglija in Holandsko po 6 enot. Kakor kaže račun, so Angleži in Holanci najliberalnejši,

največji protekcionisti pa so Rusi in Španci, dočim so Francija, Nemčija in Škandinavska zmerno protekcionistične države.

Promet.

Zamenjava poštne znamke. — Poštne znamke in dopisnice, na katerih je bila v mesecu novembru natisnjena večja vrednost v korist poplavljenecem, pridejo 1. decembra iz prometa. Te znamke lahko csebe, ki imajo večje zaloge, odnosno ki jih ne bodo mogle uporabiti, zamenjajo do 31. decembra t. l. pri vsakem poštne uradu za polno vrednost.

Denarstvo.

Avstrijska poštna hranilnica. Izenačenje nasprotje glede avstrijske poštne hranilnice hočejo doseči s tem, da se v zakon vstavi restitucijska klavzula, po kateri naj bi dobila poštna hranilnica do izvedbe reorganizacije svoj prejšnji delokrog približno nazaj. Tudi določba, da mora oddajati Narodna banka denar poštne hranilnice kreditnim zavodom itd. naprej, bo izražena ostro in enoumno.

Češki denarni trg. Zaloga deviz pri češkoslovaški Narodni banki se je zopet dvignila, za 49.6 milijonov Kč, in je znašala 25. novembra 1750 milijonov Kč; kovinsko kritje skupaj z izkazanimi zalogami deviz se bliža tretji milijardi; bankovcev je v obtoku za 6.8 milijard. Dohod deviz ima svoj vzrok večinoma v pomnoženem eksportu sladkorja in premoga. Na denarnem trgu je dosti blaga; jesenske zahteve po denarju se kažejo zlasti v sladkorni industriji.

Dunajska Centralna banka. V zadnji seji Narodnega sveta je vložil finančni minister dr. Kienböck zakonski načrt o likvidaciji Centralne banke. Načrt govori o 100odstotnem kritju hranilnih knjižic in tekočega računa, dočim bodo dobili nastavljeni 60%, poroki pa 30%. Napravili bodo garancijski fond, ki mu bodo dohajali doneski bank in hranilnic, v letnem znesku nad 6 milijonov šilingov, za obligacijske svrhe.

Londonske banke brez podružnic na kontinentu. V gospodarskem delu lista »Times« je govor o opustitvi inozemskih podružnic britanskih bank. Beremo med drugim: S politiko Anglo International Banke se strinja načelo, da zgosti svoj promet, da ima vlogo trgovske posredovalnice za inozemske bančne zavode in da poseduje, če treba, akcije in kupčijske deleže teh zavodov, da pa ne prične z ustanovitvijo lastnih podružnic v tujih mestih tekmovati s krajevnimi bankami; kajti tako delovanje se je izkazalo bolj škodljivo kot dobičkanosno.

Akcija Narodne banke za znižanje obrestne mere. Upravni odbor Narodne banke je nedavno sklenil, da se za dan 15. decembra t. l. skliče v Beogradu konferenca zastopnikov vseh večjih domačih zavodov in gospodarskih korporacij iz države. Na tej konferenci se bo pretresalo vprašanje obrestne mere pri naših domačih denarnih zavodih. Kakor je znano, bi se ta konferenca morala že prej enkrat vršiti, a je bila odgodena.

Nepopravnane državne obveznosti iz preteklih let. — Finančna delegacija objavlja uradno: Generalna direkcija državnega računovodstva ministrstva financ je z razpisom od 16. novembra t. l., DR br. 154.377, obvestila delegacijo, da je ves kredit po partiji 55 budžeta za leto 1926/27, iz katerega se poravnajo državne obveznosti iz prejšnjih budžetnih let, že popolnoma izčrpan in ji naročila, da naj za enkrat ne stavi več takih predlogov. Ker torej prošnje za izplačilo zaostankov na penzijah, potnih in selilnih stroških itd. iz dobe pred 1. aprilom t. l. do prihodnje proračunske dobe žal nimajo najmanjšega izgleda na uspeh in povzročajo interesentom samo nepotrebne stroške in pota, finančni upravi pa brezplodno delo, prosi delegacija, da naj se do nadaljnjega opuščajo.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj novomeški je na obnem zboru, dne 14. novembra 1926 sklenil: 1. Članom gremija se prepoveduje dajati svojim odjemalcem novoletna darila v kakršnikoli obliki; v tem sklepu so tudi zapopadeni koledarji. Proti kršilcem bo načelstvo postopalo v smislu § 24. gremijskih pravil. — 2. Da bo v bodoče uveljavil pravico discipliniranja v smislu § 24. gremijskih pravil (kazen do 300 Din) proti onim članom, ki bodo izostali od obnega zbora, ne da bi se temeljito opravičili. — Načelnik.

Trgovski gremij v okolici Maribora naznanja ponovno vsem članom, da morajo biti vse trgovine dne 1. decembra, na državni praznik, celi dan zaprte in dne 17. decembra samo med službo božjo. — Načelstvo.

RAZNO.

Rusko poljedelstvo. V Moskvi se je vršilo zborovanje komisarjev vseh sovjetskih republik in so se 24. novembra posvetovali o izrabljanju zemlje. Dva predloga sta bila stavljeni; prvi je priporočal razdelitev zemlje med posameznike, drugi pa, naj se svet odda poljedelskim drugam. Konferenca se je odločila za drugi predlog in bodo ruski poljedelski svet torej obdelovale poljedelske zadruge.

Najhitrejšje ladje sveta. — Zastopnik »United Press« je obiskal Mussolinija in sta se razgovarjala v plovbi. Mussolini je dejal, da si bo zgradila Italija dve ladji s prostornino 35.000 do 40.000 registerton, ki bosta pomenili revolucijo v ladijskem prometu. V Newyork bosta prišli iz Italije v 5 dneh, iz Cherbourga v 4, iz Geneve v Buenos Aires bosta rabili 7 dni. Tresli se bosta prav malo in bo voznja kar najprijetnejša. Tako Mussolini.

Krupp in država. Tvrdka Krupp je dobila od nemške države večje posojilo po 4%. Mestu Essenu je obljubila, da bo v svrhu omiljenja brezposelnosti zgradila nekaj novih zgradb za tovarno litega jekla. V ta namen se je na pobudo mesta Essen obrnila na državo za dovoljenje večjega posojila in ga je sedaj tudi dobila. Zgradila bo dva nova plavža in na ta dva se bodo naslonile druge pritkline.

Produkcija sira v Avstriji. — Avstrijska produkcija sira se cenil brez domačih sirarn in izdelkov iz skute na približno 700 vagonov letno. Ta produkcija pa ne krije potrebščine, kajti leta 1925 na primer se je še uvozilo 33.391 meterskih stotov sira in 2734 meterskih stotov skute. V letu 1926 utegne biti uvoz še nekoliko večji. Avstrija porabi na leto 10 milijonov kilogramov, tako da odpade na enega prebivalca 1½ kg, kar je razmeroma malo, kajti Švica, kjer spada sir med najnavadnejše življenske potrebščine, ga porabi na leto po 10 kg na osebo.

Nov jugoslovanski konzulat. Z odlokom ministrstva za zunanje zadeve je uknjen naš konzulat v Varni in otvorjen nov konzulat v Valoni. Za konzula v Valoni je imenovan g. G. Kolonbatović, doslej tajnik našega poslanstva v Tirani.

Vprašanje sodelovanja med jugoslovenskim in češkoslovaškim parlamentom. Dne 27. t. m. se je vršila seja šefov parlamentarnih skupin in je prišlo do zanimivega spora med opozicijskim in vladnim stališčem v vprašanju sestave odbora za kolaboracije s češkoslovaškim parlamentom. Ker vlada ni hotela sprejeti stališča opozicije, da mora biti odbor predstavnik jugoslovenskega parlamenta, ne pa trenutne večine, bodo predstavniki opozicije najbrž obvestili češkoslovaški parlament, da izvoljeni odbor ne bo predstavljal mišljenja narodne skupščine, ampak samo momentane večine v narodni skupščini. Razumljivo je, da tudi ni prišlo do sporazuma za volitve v ta odbor.

Velika napetost med Mehiko in Združenimi državami. Ameriški listi mnogo pišejo o položaju, ki je nastal po nedavni izmenjavi not med washingtonsko in mehiško vlado, predvsem pa radi postopanja napram ameriškim podanikom, ki prebivajo v Mehiki. Mehiška vlada namerava namreč odvzeti ameriškim državljanom, ki so gospodarji petrolejskih vrelcev, vse tozadevne lastninske pra-

vice ter jim dovoliti samo izrabljanje teh vrelcev za dobo 50 let. Pri delniških družbah pa mora večina delnic priti v roke Mehikancev. Proti tem nameram mehiške vlade je washingtonska vlada odločno nastopila. Radi tega vprašanja je bilo izmenjanih med obema vladama že mnogo not; do sporazuma pa ni prišlo. Zadnja nota ameriške vlade še ni bila objavljena, vendar pa zatrjujejo v dobro poučenih krogih, da je sestavljena v jako energičnem tonu in da ima značaj ultimatum. Verjetno je, da bo prišlo do pretrganja diplomatskih odnosov med obema državama. Amerikanci si baje na vso moč prizadevajo, da bi strmoglavili Callesa, sedanjega predsednika Mehike.

Ogrski sladkor. Ogrske sladkorne tovarne delajo s polnim obratom in so v sredi kampanje. A sladkorna pesa je kvalitativno slabjša, kot so pa na podlagi cenitev domnevali, tako da bo produkcijski zaključek zaostal daleč za pričakovanjem. Z ozirom na to ne sprejemajo tovarne nobenih novih naročil več. Hočejo počakati konec kampanje, da pregledajo zaključek produkcije. Potem šele bodo videli, če kaj ostane za izvoz in koliko ostane.

Po svetu. Med zastopniki Sovjetske Rusije in med poljskimi lastniki premogovnikov se vršijo pogajanja o nabavi poljskega premoga za rusko industrijo. Gre za količino 1½ milijona ton. Pogajanja bodo v najbližjem času končana. — S 15. t. m. so stopile na bolgarskih železnica nove vozne v veljavo. Za več vrst blaga, zlasti za les, je vozina zelo znižana, da se olajša izvoz. — Téksilna industrija v Lodžu je eksportirala v oktobru téksilnega blaga za 5,040.000 zlatov, v septembru za 5,800.000, v avgustu za 4,900.000. Kakor v septembru je bila tudi v oktobru Rumunija s skoraj 3 mil. zlatov prva nakupovalka; za njo pridejo Litva s 542.000, Latvija in Estonka s 323.000, Kitajska z 287.000, Perzija in Indija z 223.000 in Danska s 137.000 zlati.

— Kartel za plovo po Labi bodo razširili. — V Avstriji bodo ustanovili centralno službo, ki bo opazovala konjunkturo. Osnovana sta že dva tozadevna odbora. — Hranilne vloge pri velikih dunajskih denarnih zavodih so se v oktobru dvignile za približno 15 milijonov šilingov, v septembru za 10,700.000. — V Danzigu so ustanovili s kapitalom 3 milijonov danziških goldinarjev poljsko-angleško banko; nova banka bo podpirala zlasti poljski uvoz in izvoz. — Na Poljskem so napravili spet novo sladkorno tovarno. — Ta teden se vršijo v Pragi ponovna pogajanja glede pristopa k mednarodnemu kartelu. Če bo prišlo do sporazuma s tvrdko Hahn, se bodo pričela 10. decembra pogajanja s kartelom samim. — Spričo spremenjene konjunktura na svetovnem trgu so češkoslovaški ceno špirta zvišali. — Sindikatu poljskih eksporterjev lesa je pristopila tudi angleška tvrdka Churchill and Son. — Bavarci in Nemci se posvetujejo o izvozu avstrijskega lesa v Nemčijo. — Najbolje upravljana indijska država Baroda je otvorila nekako na polovici proge Bombay—Karači novo pristanišče Port Okha. — Rumunski dnevnik »Argus« priobča seznam nemških reparacijskih dajatev Rumuniji. V konferenci v Spaa (Belgija) l. 1922 je dobila Rumunija nakazanega pol odstotka nemških reparacijskih dajatev in so to kvoto zvišali pozneje na 1.1%. Na podlagi tega ključa je dobila Rumunija vsega skupaj za 40 milijonov mark reparacijskih dajatev. — Poljski minister za notranje zadeve je predlagal ministrskemu gospodarskemu odboru, naj prepove izvoz žita. Se še niso posvetovali o tem. — V ogrskih gospodarskih krogih pravijo, da so od 1. avgusta do 30. oktobra eksportirali tri milijone meterskih stotov pšenice. Bojijo se, da bi ob nadaljnjem izvozu domača potreba ne bila krita in da bi bila agrarna Ogrska slednjč še prisiljena, da žito uvaža. — Srednje Labo bodo popolnoma regulirali. — Evropska gospodarska kriza ni ostala brez posledic tudi za avstrijski železniški promet in je precej nazadoval. — Nemški in češkoslovaški izvoz keramičnega blaga v Anglijo je tako huda konkurenca za domače angleško blago, da mislijo vpeljati zaščitno carino na to blago. Londonska cena za domače angleško blago je za 50 do 100% višja kot nemška ali češkoslovaška. — Poljaki so ustanovili nov zavod, ki se bo pečal samo s premogovnimi vprašanji, kako bi se dali briketi praktičneje izdelovati, ka-

ke bi se dal premog še drugače uporabljati itd. — Rumunija zaznamuje letos rekordno koruzno žetev. Na 4,075.432 ha se pridelali 57,250.000 meterskih stotov koruze, na 1 ha 14 stotov, lani pa na 3,930.780 ha 41,592.000 meterskih stotov, na 1 ha 10.6 stotov. Letošnji pridelek je največji po vojni, in samo leto 1920 mu je bilo približno enako. Za domačo porabo je potrebnih ca 30,485.000 meterskih stotov, drugo bo ostalo za izvoz.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 29. novembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 76, bl. 79; loterijska državna renta za vojno škodo, den. 386; zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 195, bl. 199; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 140; Merkantilna banka, Kočevje, den. 99, bl. 100; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 866, bl. 870; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 170, bl. 180; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 100; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, den. 325; Združene papirnice Vevče, Goricanje in Medvode d. d., Ljubljana, den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šešir«, tovarna klubov d. d., Skofja Loka, den. 104.

Blage: Trami merkantilni, od 8/11—19/24, od 4—6 m, feo vag. nakl. postaja, 1 vag., den. 240, bl. 240, zaklj. 240; bukovni hlodi, 2—4 m, od 25 cm sred. premera naprej, za 100 kg feo vag. meja, 2 vag., den. 33, bl. 33, zaklj. 33; bukovni železniški pragovi: 2.51 do 2.60 m, 23/24×13 1/2×14, feo vag. meja, 60 vag., den. 39, bl. 39, zaklj. 39; 2.45 do 2.50 m, 22/23×12 1/2×13, feo vag. meja, 60 vag., den. 33, bl. 33, zaklj. 33; pšenica, 75/76, feo vag. nakl. postaja, bl. 295; koruza umetno sušena, feo vag. nakl. postaja, bl. 155; koruza nova, času primerno suha, feo vag. nakl. postaja, bl. 140; koruza nova, času primerno suha, za december, feo vag. nakl. postaja, bl. 145; koruza, času primerno suha, za januar, feo vag. nakl. postaja, bl. 150; ajda prekmurska, feo vag. nakl. postaja, bl. 335; rž, 71/72, 2%, feo vag. nakl. postaja, bl. 225; ječmen krmilni, 63/64, feo vag. nakl. postaja, bl. 170; ječmen krmilni, 63/64, feo vag. nakl. postaja, bl. 180; ječmen letni, 65/66, feo vag. nakl. postaja, bl. 192.50; oves, feo vag. nakl. postaja, bl. 160; otrobi drobní, feo vag. nakl. postaja, bl. 125; fižol beli, 3—4%, feo vag. nakl. postaja, bl. 180; fižol rmeni, 3—4%, feo vag. nakl. postaja, bl. 180; krompir, feo vag. slov. postaja, bl. 135; laneno

seme feo Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, feo Ljubljana, den. 370.

TRŽNA POROČILA.

Kovinski trg. V zadnjem času se je povpraševanje na ameriškem jeklenem trgu zmanjšalo in so vsled tega produkcijo omejili. Okoli 20. novembra so delale tovarne s 75odstotno kapaciteto, tedna prej pa še z 80odstotno. Trg surovega železa se je pa poživil in so posamezni producenti dvignili ceno za 50 centov. Rapidni dvig premogovnih cen je bil vzrok, da je veliko konsumentov nakupilo večje množine; mislijo namreč, da se bodo cene še dvignile. — V Evropi kovinski trg v zadnjem času ne kaže bistvenih sprememb. Trdna tendenca traja naprej, cene se dobro držijo. Francosko časopisje ugotavlja za začudenjem veliko nemško konkurenco, ki je ponujala železo v palicah za 5/8 funtov, dočim znaša oficijelno od kartela določena cena 5/15. Menda Nemci tudi pločevino za nižjo ceno ponujajo. — Mednarodni kartel tračnic se razen Nemcev podpisali vsi odposlanci udeleženi držav. Nemci pravijo, da se ne sme na dominione gledati kot na del britanskega domačega trga. Dalje zahtevajo Nemci, naj se iz njih kvote izločijo reparacijske dajatve za Balkan. Proti tej zahtevi nastopajo zastopniki Francije in Češkoslovaške. — Cene na evropskem eksportnem trgu so bile po 20. novembru sledeče: železo v palicah 5/15, valjana žica 16, surova pločevina 5/12 do 5/16.6, srednja 6/15—7, fina 7. — Na koncu oktobra je delalo na Angleškem 5 plavžev, pred štrajkom 147. Produkcija surovega železa je znašala v oktobru 13.100 ton, v septembru 12.500, v aprilu 539.100 in v oktobru 1925 475.700 ton. Številke za jeklo so v označeni vrsti te-le: 92.900 ton, 95.700, 661.000 in 652.400 ton. — Razmere na Angleškem postajajo polagoma normalne. Seveda bo minilo še dosti časa, preden bomo lahko rekli, da so posledice štrajka izbrisane. Gotovo je, da bodo napeli Angleži vse sile, da začnejo tovarne kolikor mogoče hitro z obratovanjem; a v bodočih tednih bo ponujanje še zme-

raj manjše kot povpraševanje. Kovinska industrija nima nobenih zalog, pa jih bo zelo potrebovala. Kakor smo že pisali, se je promet po morju poživil in z njim vred tudi gradbenost ladij. Gotovo je, da bodo cene jekla v bližnjem času še nad predštrajkovno višino. Trgovina surovega železa trpi na velikem pomanjkanju blaga. Zadnje cene so bile še zmeraj zelo visoke: Cleveland št. 1 šilingov 125, št. 3 120, št. 4 pa 119. — Na Francoskem ni nobene bistvene spremembe; vsled nepoznavanja vladni namer glede stabilizacije franka vlada velika nesigurnost. Konsumenti so oprezní; pričrání so, da po vzpostavitvi dela v angleških tovarnah franoski producenti svojega blaga v inozemstvu ne bodo mogli več tako lahko prodajati in da bodo morali zato nastaviti doma nižje cene. Sedanje domače cene so izdatno višje kot eksportne cene. Producenti se izgovarjajo z visoko naraslimi cenami premoga. Eksportna trgovina se motri kot zadovoljiva. — Tendence belgijskega kovinskega trga ni jasna; kupčija ni obsežna, kupci imajo iste pomisleke kot na Francoskem. Trg surovega železa je precej živahen, cene za trgovsko železo slabe. — Luksemburške tovarne so še nadalje dobro zaposlene, naročil je dosti. — Na Češkem vse po starem, kažejo se znaki pričrénjajoče se zimske sezije. — Nemški trg je dobro zaposlen, zlasti za eksport, ki izkazuje zopet veliko naročil. Cene so na višini prejšnjih tednov; čeprav je povpraševanje ugodno, se procentom kljub naporem ni posrečilo, da bi cene dvignili; na domačem trgu so bile sledeče: železo v palicah 118 1/2 zlatih mark, valjana žica 120, surova pločevina 127.50, srednja 137.50, fina 140—155.

Tržne cene v Ljubljani dne 27. novembra 1926. 1 kg govejega mesa Din 15 do 18, jezika, jeter, ledic, možganov 18, vampo 8 do 10, pljuč 8, loja 10, teletine 17 do 20, jeter 25, pljuč 18, prašičjega mesa 19 do 22.50, pljuč 10, jeter 15, ledvic 25, glave 7.50, parkljev 6, slanina 18 do 22, masti 23 do 25, šunke 30 do 35, prekajenega mesa 25 do 30, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika

35, koštrunovega mesa 13 do 14, jagnjetine 20, konjskega mesa 6 do 8; krakovskih klobas 42, debrecinskih 40, hrenovk, safalač, posebnih 35, tlačenk 20, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih 50, prekajene slanina 28 do 30. — Piščanec 15 do 25, kokoš 25 do 40, petelin 30 do 40, domač zajec 10 do 30, divji zajec 30 do 65, kljunač 20 do 23, 1 kg srne 20 do 30. — Ribe: 1 kg krapa 25 do 30, lipnja 25, ščuke 35, postvi 55 do 60, klina 15 do 20, mreene 25, pečenke 10. — Liter mleka 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 45, čajnega 50 do 55, kuhanega 40, bohinskega sira 38, sirčka 9 do 10, eno jajce 1.50 do 1.75. — 1 kg belega kruha 6, črnega in rženega 5. — 1 kg jabolk 3 do 8, hrušk 3 do 10, ena oranža 1.50, limona 0.75 do 1.25, 1 kg fig 12, navadnega kostonja 4 do 6, maroni 10 do 12, orehov 12, jedre 34 do 36, suhih češpelj 8 do 12, suhih hrušk 7. — Špecerija: 1 kg kave 42 do 72, pražene kave 52 do 100, sladkorja: sipe 13.50, v kockah 15.50, kavine prim. 22, riža 8.50 do 10, liter olja 18 do 20, kisa navadnega 2.50, vinskega 4.25, petroleja 7, 1 kg soli 3.50 do 3.75, testenin 10 do 12. — Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke »0« 5.50 do 6, št. 1 5.25, št. 2 (banaška) 5.25, št. 3 4.50, št. 4 (banaška) 4, št. 6 (domača) 4, kaše 6, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 4.50. — Žito: 1 q pšenice 350 do 370, rži 270 do 290, ječmena 240 do 260, ovs 215 do 250, prosa 350, koruze 220 do 230, ajde 350 do 380, fižola 400 do 425, graha 430 do 500, leče 600. — Kurivo: 1 q premoga 42, 1 m³ trdih drv 150, mehkih 75. — Krma: 1 q sladkega sena 100, polsladkega 80 do 85, kislega 75, slame 50. — Zelenjava: 1 kg endivije 10 do 12, motvilca 10 do 12, radiča 15 do 17, zelja 1.25 do 1.50, rdečega zelja 5 do 6, ktslega 3.50, ohrova 1.25 do 1.50, karfijol 13 do 14, kolerab 8 do 10, podzemljic 1, špinata 18 do 20, paradižnikov 12 do 14, čebule 2 do 3, česna 7 do 10, krompirja 1.50 do 1.75, repe 3, kisle repe 3, korenja 1 do 5, peteršilja in zelenjave za juho 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

(Ustanovljena 1900.)

Delniška glavica Din 50,000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10,000.000 —

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

za dom, obrt in industrijo
v vseh opre mah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. brezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.
Nizko cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

DRAGOTIN ŠTRUCELJ

carinski posrednik

obvešča vse svoje cenj. komitente in prijatelje, da je preselil svojo pisarno iz poslopja bivšega »Balkana« v novo adaptirane lokale v hiši »Zadružne zvezec«

Dunajska cesta št. 38

ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost svojih dosedanjih in novih nalogodajalcev.

Izvrševal bom kot doslej vestno, spretno in najceneje vse uvozne, izvozne in tranzitne carinske manipulacije in dajal informacije o carinskih, železniških in tarifnih zadevah ter izposloval reklamacije in prošnje za prost uvoz najuspešneje in najkulantneje.

Ljubljana, Dunajska cesta 38. Telefon 223.

„LLOYD SABAUDO“ GENOVA

Zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudniško vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

žave z električnim

obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke,
volna v reznih barvah, rokavice,
nogovice, dokolenice, nahrtniki
za šolarje in lovce, dežniki,
kloti, šifoni, lepni robci, palice, vilice, noži,
škarje, potrebščine za šivilje,
krojake, čevljarje, brivce
edino le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

Naročajte in
širite povsod
TRGOVSKI
— LIST! —

Se priporoča za tisk
vseh trgovskih,
obrotnih, industrijskih
in uradnih tiskovin.
Lastna knjigovodnica
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige,
brošure, cenike,
tabele, statuta, va-
blla, letake, lepake,
posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 552